

Nr. A84/61

7 november 1984.

PARTIJDIGE JURISTEN

In de Westduitse deelstaat Hessen heeft het administratieve gerechtshof bepaald dat rechters voortaan voorzichtig moeten zijn met het doen van privé-uitspraken over kernbewapening en stationering van Amerikaanse raketten in het land. Wanneer een rechter in het openbaar met juridische argumenten zijn mening uit over politieke kwesties zou dit vragen kunnen oproepen over zijn onpartijdigheid, aldus het Kasselse Hof.

De zaak was aanhangig gemaakt door een gemeente die in een juridisch gevecht gewikkeld was met een plaatselijke actiegroep tegen de kernbewapening. De vraag was of de gemeenteraad verplicht was een beslissing te nemen over de eis van de actievoerders om de gemeente kernwapenvrij te verklaren. De gemeente weigerde daarbij om voor de rechtbank in Wiesbaden te verschijnen, omdat daarvan twee vrouwelijke rechters deel uitmaken die vorig jaar een open brief van "Wiesbadener juristen voor de vrede" aan het Westduitse parlement mede hadden ondertekend. In die brief, die in de vorm van een advertentie in een aantal kranten werd afgedrukt, keerden de juristen zich op basis van het volkenrecht en de grondwet tegen de plaatsing van Amerikaanse raketten op Westduits grondgebied.

Volgens het gemeentebestuur hadden beide rechters daarmee hun plicht verzaakt om zich onpartijdig tegenover alle juridische kwesties op te stellen. Het Hof in Kassel deelde die mening en oordeelde dat de rechters met de ondertekening van de brief ervan hadden blijk gegeven tegenstanders van raketstationering te zijn. Daaraan werd toegevoegd dat hoewel dit niet in diensttijd gebeurde, die opvatting toch in nauwe relatie stond tot het ambt van rechter, omdat zij de brief uitdrukkelijk als Wiesbadener juristen hadden geschreven. Ontegenzeggelijk was daarmee het vertrouwen in de onpartijdigheid verstoord.

Deze uitspraak is des te interessanter nu ook in Nederland plannen ontwikkeld worden om de kernbewapening en de daarmee samenhangende militaire strategie te toetsen aan het nationale recht en het volkenrecht. Zo zal bijvoorbeeld op 21 november de Stichting Verbiedt de Kruisraketten een proces

aanspannen tegen de Staat der Nederlanden, en heeft een Belgisch-Nederlands comité van o.a. juristen en vredegroepen voor 1985 een "tribunaal voor de vrede" op het programma staan. Het is echter niet bekend of zich onder de eisers en organisatoren ook leden van de Nederlandse rechterlijke macht bevinden.